

મધુરી મેના

Reg No 41

19-10-1975

1975

બે આના.

Copy Right by G. M. Shah

દે. ગે. મધુરીની આપણી જીવી - મુદ્રા.

૧૨૨૨૨

આપણી દે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૪૪૪ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મધુરી મેના

વિષય ડ-: ૨-૧૨

❀ મધુરી મેના ❀

અથવા

મીઠું ખુલખુલ

સાદરે આપઠ.

—:□:—

મને એવો પરણ્યો બાવે, બોલ્યું સાંપે લાડ લડાવે,
 મોકર થઈને નમતો આવે. લાગે પાચ, પાચ, પાચ,
 મનમમતાં વચ્ચે લાવે, હીરા મોતીડા મંગાવે.
 પ્રેમે પ્રીતિરસ પીવડાવે, ચિતાકું ચાચ, ચાચ, ચાચ,
 ચીડી ખંસી હું—એ મણીધર, મધુર નાદપર ડાલે,
 નયન ઈશિરે થનથન નાચે, ખમ્મ, ખમ્મ, કહી બોલે,
 વમતો બાચ, બાચ, બાચ,

{ ભલે એમ એ હોય સ્થામ હું વીઝળી ચોડી ચોડી,
 કામચુઆરો કૃષ્ણ, ગણીને, બનું રાધીકા ગોરી—જોડી,
 જુગતી થાય, થાય, થાય.

{ ધોળે દિવસે રાત કહું તો, “હાજી હા” ને કરતો,
 ખલી દીવાનો રૂપ રંગમાં પાછળ પાછળ કરતો,
 “હુંકહોવે” ધણી, તો તેવો બેઠએ, લાગે પાચ, પાચ, પાચ.

સાદરે આપઠ

—:□:—

હું હું નખરાળી નાર, સાચું ન જોશે લગાર—હું હું
 હું હું કંઈકને કામલ કર્યા છે, મૂર્છા પામ્યા છે હનર—હું હું.
 હું હું માર મહારીકાચુઆરી, નેણબલે ખંજરની ધાર—હું હું
 હું હું માર તો ચોક્ક મુઠી રોશો, બનશે એમકસ ગમાર—હું હું

[૨]

સુદ્રા પ્રતાપ.

—:□:—

બહુ ધીરજના ફળ મીઠાં બેન, ધીરજના ફળ મીઠાં છે;
કહે ઋતુ વિષુ ફળ ક્યાં દીઠાં, બેન ઋતુ વિષુ ક્યાં દીઠાં છે.
તરવરે તઠાં તરવરની છાંવા, કંથ તઠાં કામનીની કયા;
જન બહુ મથન કરીને થાકે, ઉતાવળે આંખા નવ પાકે.
મન કરીએ ન અછાં.....બેન-ધીરજ.

આહવાળાઈ

—:□:—

પીટયા મરજે મા ને આપ જોડ્યું કજોડણું
મુવા મોઠા ધરમાં આપ જોડ્યું કજોડણું
રંગ ન જોયા ઢંગ ન જોયા જોયું ન રૂપ કરૂપ
કાળમીઠને આપી કપુરી કરમે લખીયો કુપ
મને વળગાડ્યું એ પાપ-જોડ્યું કજોડણું
મુક્યો કાળજડા પર કાપ-જોડ્યું કજોડણું

માણતી માધવ.

—:□:—

લ્યો સુંદરી મુમનની માળા, જઈ કહેજો પ્રણામ હમારા,
માળા નહિ પણ વરમાળા, સુંદર વર એ...શરમાળા.
મુખ દર્શનથી મન ચોરી (૨) ચિત હરી ગઈ બાળ ચકોરી,
તમે કિશોર એ નવલ કિશોરી, મટકે મોઢાં મટકાળા...લ્યો.
સાગર સરીતા.

—:□:—

કુંવારે રહેલું ધણું સાર બલ્યું પરણવાનું, કાકાજી બલ્યું પરણવાનું,
સારો ધણી જો નહીં મળે તો જુગ જુગ રડવાનું;
કાકાજી જુગ જુગ રડવાનું.

પ્રેમથી રમાડું તને બહાલી હમેશાં, ખાલી તું રીદ અજાણ;
ઓ બહાલી ખાલી તું રીદ અજાણ.

[૩]

‘ભણીયા’ દીકરા સુખે મરી રહે, નહીં તો ફરેતો થાય;
 એ કાકા તમારું નાખખોડ જાય.
 ‘એનાં તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું’
અરુણોદય. —રાગ-મઝલ-કબાલી.

પ્હોલા કહું વહેવારની, એ વાત આ અમૂલ છે,
 અભીમાનથી ન સાંભળો તો, આ તમારી ભૂલ છે !
 મન માન્યું મળતું નથી, કોઈને બધું સંસારમાં,
 આમીમાં ખામી ખોળવી, એ તો તમારી ભૂલ છે.
 ઈશા છીએ રંગે અમે પણ, કાળજી કાળા નથી,
 તેનીય કાંમત ના કરો તો, આ તમારી ભૂલ છે.
 છોડી અમે શ્રી રામને, જાપીએ તમારા નામને,
 તોએ ન રાખો નેડલો, તો જીવતર અમારું ધુળ છે.
 મીઠા અમી આપો નહીં, નો ચાહ—એ શા કામનો,
 આ’ પાછ બાળો કાળજી, એ તો તમારી ભૂલ છે.
માલતી માધવ. —:□:—

બાળી મારાં હાથોં હમરાં, શા માટે શરમાવો, તમે શા માટે રીશાવો,
 એ નાની નણહલ આવો.....આ કોણ ?.....તારો પ્રાણ ?
 હવે શા માટે શરમાવો (૨).....એ.....

વીર કુણાલ —:□:—

હું મહાત્મી, જુહામણીને નામે પંકતી,
 કેટલું સ્ત્રીને બળવાતી, હું લયકે હામી લેખાતી.
 જરૂર જોઈએમાં એલાં ખાતી, દેવ દર્શને જાતી,
 નીરખી કેતલી અંતરંગીઓ, ખીલીને કરમાતી, રક્ષાથી હલકે સુષ્ક જાતી,

એકે જ ભુલ.

—:□:—

ચને બોળીને ભરમાવીરે મા, કેમ કરું !
 અણુસમજીને ફાસલાવીરે મા, કેમ કરું !
 મારી પાસે પાસે આવે, જાની વાતો સંભળાવે,
 મારું દીલ લલચાવે, પેલે મરજી,
 પ્યારી કહીને બોલાવે, એની પાસે કેમ ફાવે,
 એ તો સાંભળે નં એકે, મારી અરજી;
 જાતી-માં-તો અરરરરર અરરરરર ચાયરે. મા કેમ કરું-મને.
 એના મોહથી મીઠાસ એ તો જાણે નામપાસ,
 ખજી હોય કે ન હોય મારી મરજી;
 કરે પરાણે એ પ્રીત, એતે ક્યાંની હશે રીત ?
 અર્ધ બેશે ધરાર મારો વરજી ?

આરુણાકમ.

—આખાદીનો ઉપાય—

ચાહો જો ભારતના સંતાન, જગતમાં ભારત આખાદી,
 —તમે અંગે ધરો ખાદી.

દેશ હૃદયની તમે નિરાશા, હવે બનો આશાવાદી,
 વિદેશીનાં તમે મોહ તબ્યાં નહો, કરી દેશની બરમાદી;
 કલંક કાળા દુર કરો એ, પાવન કર પહેરો ખાદી.
 “આ દેશ ભારત વર્ષ છે, બ્યાં પ્રથમ આરુણાકમ ચમે,”
 “અસ્તાચ્ચે તમ ભાગ્યનો. ભાનુ અરે આજે ગમે.”
 “પ્રાચીનકળા મંદીર તમારું, તેજ હીલુ દેખાય છે,”
 “હારજી તમારી સંપત્તિ, પરદેશમાં વહી જાય છે,”
 સૌકમા-યના વીર મતની, કંઈ ધરો હિરમાં યાદી, —તમે અંગે

સુમંતુમારી

—:□:—

સોહાવળી સ્વર્ગની ઘાટ, એક દીન સોહાવળે હોરાળ,
રસિયા અમરાપુરીના ઘાટ, એક દીન સોહાવળે હોરાળ.
મૃત્યુ લોકનાં મનુષ્ય ક્યાં; ક્યાં અમરાપુરી ઘાટ,
અધીત-દહો એ દેમ બને, વસમી વીકટ એ વાટ.
સુમંતુમારી તમે રાજસહનના, પારીજાત તમે નંદનવનના;
સાવંથી દેવાંથી રસીકર, પ્રિતજ્યોત પ્રકટાવી પરસ્પર.
મેળવવા અંતરમાં અંતર, સ્વર્ગ અમારું સોહાવળે હોરાળ,
સહજ રાંધણી.

—:□:—

સહજ તારા કુંમરીઆ પર, ખેલે ઝીણા મોર,
ખેર ને ખેલે પપૈયા ખેલે, કોણલ કરેરે કલશેર (૨)-રાજ.
મહામ રાત વીજલહી ચમકે, છાપ ઘટા શી ધનધોર (૩)-સુખ.

સાખી { કોકિલ કલરવ તું કરી, બળતીને નવ બાળ,
{ કું સુતી પિયુ વિરહમાં, હૈડે હૈડે અળ.

બાપ “મીરાં” કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, તું મારા ચિતપ્રાનો ચોર-રાજ.

અશુભતી.

—રાગ-મરખો—

શું નટવર વસંત થેષ થેષ નાચી રહો,

નાચી રહ્યો બગ નચાવી રહ્યો—શું.

સાખી { કોણલ મધુર મોરલી બની, છો નટવર કાંન,
{ વિરહ લેલી ગાંધી ધણું, તણ નિકળી અલિખાન.

રસિઆ વિનાની બતી બાળા ઝો બહાવરી,

વેણું વસંત ચિત વિધી ગયો-શું.

સાખી { સીતળ સુખકર પવનની, લહેર મુમે એપાસ,
{ બાણ રાધા કૃષ્ણજી, રાસ રમે છે બાસ.

[૬]

વિધ વિધ પંખીના વેણુ, ધુધરી ધમકરે,
મહિં મહિં મેનાના નાદ, ઝંઝર ઝમકરે,
સાખી { નવપદ્મવ વાઘો ધરી પચરંગી શીર પાધ,
ફેગ લાગ સાધી રમે, મકનરાજ મહાલાજ્ય,
શ્હેરી લાલાથી રમે લલનાઓ લાડમાં,
પ્રતિ ગુલાલ લાલ છાપ ગયો-શું.

બળીરાજ.

—:□:—

છોને કહેતા છોકરી, રંગીલા મને છોને કહેતા છોકરી,
હું તો જ્યેનમાં વેલી બનેલી—રંગીલાં મને
બાગબગીચાની સહેલ બહુ સુંદર, જાણે શું ધરમાં ગોધેલી,
બદામી હલવોને ધારી જલેથી, તાજ તાજ ખાઈ પહેલી-રંગીલા-
સાડીનની સાડીઓ કસબી ભરેલી કાર, સ્વપ્ને નહિ કોઈએ દોડેલી;
પોલકને ચોળીઓનો પાર નહિ મારે, લટકેથી લુંટી લાવેલી-રંગીલા-
નવસેરા હાર સાચા મોતીના સુંદર, બંગડીઓ માણેક મટેલી;
હુમણુને હુમણું લાડવાઈ પહેરતી, વિધા હું પાછી બણેલી-રંગીલા-
કેનકેતારા.

—:□:—

મય તો આરવાડકા બનીયોરે-બમ્મમ્મ શહેરકો આયો.
મારવાડસે નિકળ્યો જ્ય તો પાંડમે નહીં યો જુતો,
ધાસલેટ (લે-ધાસલેટ) કા ફરી ફરીને પાંજરાપોળમાં સુતો.—મ.
આજ બટાકો ધધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો
આધી આધી જમે કરીને લાડીજીકો લાયો.—મય તો.
લાડીજીકો મુખડો ધોલો, મોરે મનકો ભાયો,
લટક મટક કર ચાલી જાણે. મોરો જ લલચાયો—મયનો,
(અયે! રામ રામ જીયો ભાઈ ગંગાગમ દીયા દાન છુટે આમ
—તાંબા દાન—પીતળ દાન.)—મય તો.

કેસવધ.

—: [] :—

કેસવ તારી કામણુગારી, વૃજમાં વાંસલડી વાગી,
મીઠી ને વળી મોહક, મન વશ કરનારી—વૃજમાં.
મન વશ કરનારી, સ્વર સુણતાં લાગે સુખકારી;
હું થેલી, (૨) તમ વિણ થઈ હું ગિરધારી—વૃજમાં.

છત્રવિજય

—: [] :—

આશીષ આપુ આપો, અહીંઆંથી વંજે માપો,
મારા રાજા ચાલાકી આનું નામ છે.—
તાલ કેવો કીધો? ભગવા હોય તે દીધો;
આ સિંહ તણે ચાલાકીથી શીકાર પડાવી લીધો.—મારાં
ભોમ લાગ્યા મારા, મેં ભગવાને ધરમાં ધાલ્યો.
જોડાળો ગંભીર કર્યો, ને ખુલખુલ આ લઈ ચાલ્યો.
(વાહરે મારા બહાલા-લટકાળા લહેરી લાલા)
કેસર શીદ કરો છો ચાળા? તમને લઈ જાય મોટવાળા—મારાં

સુરદાસ.

—રાગ. લજન—પદ

નાથ કેસે ગજકો જધ છુડાયો, પ્રભુ એહી અચરજ મોહે આયો—ના.
જન્ય ઓરમોહ લડત જલ ભીતર, લડત લડત ગજ હાર્યો,
જયમર શુંદ રહી જલ ઉપર, તમ હરી નામ પુકાર્યો—ના.
સવરીકે મોર સુહામકે તાંદુલ, રૂચી રૂચી ભોમ લગાયો,
દુર્યોધનકો મેવો ત્વાગી, કાળ વિદુર ધર પાયો—ના.
પેઠ પાતાળ કાળી નાગ નાથ્યો, કણુપર નૃત્ય કરાયો,
મીરી આવરધન કરપર ધારી, નંદ ધર લાલ કહાયો—ના.
અમાસુર માર્યો, અમાસુર માર્યો, દાવાનળ પાન કરાયો,
સ્થંભ ફાડર હિરનાકંશ માર્યો, નરસંગ નામ ધરાયો—ના.

અજમેલ મન યુનક તારી, કૈપદીકા ચિર પુરુષ,
 પથપાન કરતાં પુતાના મારી, કુમળાકે રૂપ બનાવે-ના.
 ખાલ કાઢી પ્યાલ ધાયે, ગરૂડકો નાહિ બોલ્યો,
 છુટો નહી રાધાશુક કંગન, ઓ બલ કહારે યુગ્મ-ના.
 જોગી જનકા ધ્યાન ધરત હે, ધ્યાન ધરત નહીં આયો,
 “મુરદાસ” પ્રભુ તિહારે મીલનક, જ્યોત્સનાકી ધેન મસ્તે-ના.
શ્રી લોભજનમત કૃત. — આજખો રાગ ભજન—

મુરખે નાર કુલાનભ આણી, એનું ઘર કયું કુળવાણી-રકે)
 પાંચ મણની લાપસી ભરડી, મણની ભુંજી ધાણી;
 ધીનાં ક્ષાલ ઢોળી નાંખ્યા, દુધમાં નાંખું પાણી-મુરખે.
 વાર પરખે વહવાડ કરેને, કલેશ કરે નાણી નાણી;
 છોકરાને માથે જણકાં કરેને, ચૂંટીઓ લે તાણી તાણી-મુરખે.
 ખરે બપોરે રસોઈ સીંચળવેને રસે જાતી પાણી;
 છોકરાને ચારી મારી સુવાડે જાલવા રાત નાણી-મુરખે.
 ટાહું શીળું કંચ આગળ ઝાંસે, મરે જ્યારે જૂત તાણી;
 સાંજ પડે ઘેર ભટકાને આવી, ઉપર જતાં રીશાણી-મુરખે.
 પટીયા પાડી આંખ આંજ આડે, સાસરે પીયર ન સમાણી;
 “લેજો ભગત” કહે યુર પ્રતપે; ઉતરેલ નાર સોંઘ આણી-
સંસાર નૌકલ. — : [] : —

શ્યામ કુલે હીંડાળા કુંજન બનમે! કુંજન બનમે મહા બાજી.
 લતાએ પુષ્પોકા, કુલેમે ક્યા કુલાલી હંએ ?
 પવનકે ઝોકારે કયેસી સુમધ આતી હંએ ?
 ચમનમેં ઝુકને શાળેં સમા દીખાતી હંએ ?
 મહાકે ગોદમે લેકર, એહ સખ રખાતી હંએ ?
 અસ મહા સવરી સુરત એહ નખખે ?

વીર કુણાલ

—રાચ-મગલ—

સમય જો હોય સારો તો, સકળ સંસાર સારો છે,
 સમય સંચે સિવાયો ત્યાં, નહીં સંસાર તારો છે.
 સમય પર જો મહારાજ, સમય પર તે ધરે ભગવા,
 સમય પર ખામ તે ધકકા, સમયનો રંગ ન્યાયો છે.
 ચરે વાગ્ય ચરે શરતી, ચરે જોખન વધે લક્ષ્મી,
 ધરીમાં તે પડી જતાં, સમયનો રંગ ન્યારો છે.
 સમય સારે ન સારે જ, કહે તે સહુ ગમારો છે,
 અભાગી ખામ તે ખચા, સમયનો રંગ ન્યારો છે.

પૃથ્વીપુત્ર

—:□:—

નહીન પ્રમરસભીવી સુખનયની. જાત તું ક્યાં જાણી આવી,
 સાણી સહુણી મહન મહમીણી કોણે તને ભરમાવી પહેન?—આન
 સરજર લટપર જલકીકાળો. સહજ સખી એ તો આવી,
 ચંપક છાંયે ઉભી રહી એને ભોગીએ ભરમાવી.
 અસપ્તસ અમ આંતમ મળી. મને લોચનીએ લલચાવી—એન.
 માર્ગે જતાં મળ્યો મધુકર નિકટ મધ અણુઅણુ,
 મહાર રસીલા રસ લટતાં રસ પેન મહીં ઘેસણી,
 મનગમતાની મોજ મહનમાં પુલ વેણી વીખરણી—એન.
 સુરહાસ કૃત.

—સજવ-રાગ-પદ—

કેવું તે વારો વહાણું, ઘેલા આણી કેવું તે વારો વહાણું—(ટક)
 લાડીને લાવું ને પુલ પરજાવું, કાલની વ્રત ન જાણું—ઘેલા,
 અળીરાળ કહે લેડું ધન્યસાલ, યદ કીધા નવ્વણું—ઘેલા.
 જમત જુવદીશ ના ઝોળખ્યા, કાણું એક ન રહેવાણું—ઘેલા.
 કાયા જુહી આપાદે જુહી, જુહું તે ધર હેડું નાણું—ઘેલા.
 સુરહાસ કહે તમે હરી લજા લ્યો, ઝોચિંતુ આપો આણું—ઘેલા.

છત્ર વિજય

—:□:—

અલી નયન બાણ કયાં વાગ્યા ?

મનના મુગ્ધ ભાવ કયાં જાગ્યાં ? સાચું જોલ જોલ જોલ.

કોણ રસિકવર મળ્યા પરસ્પર કયાં હૃદયે અનુરાગ્યા ?

લોચનીઆં મધ્યેય તલસે અધર સુધારસ તરસ્યાં,

વશીકરણ કોણે કીધાં—આ, બહાનુ કહે કયાં વરસ્યાં ?—સાચું.

લાલ કોણ ને લમની શાની, હજી હું બાળ કુંવારી,

ચાલાકી મુઠી દો ચતુરા, જાણી ઠગાઇ તમારી.

સત્ય પ્રકરણ

—:□:—

બાઈ હું તો પરણી તોય કુંવારી;

મને મળ્યો વૃદ્ધ ભરથાર, મારો એજે ગયો અવતાર—બાઈ.

સાચુ સતાવે નણુંડ ડરાવે મ્હેણું સહુ સંભળાવે.

કબોડલાની કહાણી કહી મને પાડોશણુ શરમાવે—બાઈ.

કુવે તળાવે પાણી જઈ ત્યાં લોકો પાછળ આવે,

“નવી કાકી કયાં ચાલ્યાં” કહીને, પીટ્યા મને જોલાવે—બાઈ.

વિષમ પીતામહ.

—:□:—

જન્મમના દરદો જન્મમી જાણેરે, વિષ્ણુ જન્મમી શું જાણે

મરહના ધા તો મરહ વખાણે, કાયર શું જાણે.

ઓ બાઈજી.....કાયર શું જાણે;

આત્ર સ્વીદમાં કોકીલ માણે મૈના દાગમ દાણે,

હરખી હરખી હુંસ કમળના કોમળ તંતુ તાણેરે;

અગલા શું જાણે.....ઓ બાઈજી.....જા.

પતિ પત્ની માણે રતીરશમાં કામદેવને બાણે,

શું સમજે તે જોગી જન્મનાં, જે જન્મ મીથ્યા જાણેરે;

જાણે તે જાણે.....ઓ બાઈજી.....જા.

સાચું

રાગ-સાજન.

કાચા કાષ્ટકી નાહીં બાઈ, સખ કહેતે હંય અપની અપની.
સત્ય જીમમે હરિશ્ચંદ્ર બયે રાગ, સત્યકી સત્ય કહી,
એક સત્ય કે કારને ઉને કાયા બેચ દહી ?
ત્રેતામે રાવણુ બયે રાગ કંચન કોટ સહી,
એક લક્ષ પુત્ર, સવા લખ ગાતી, વાકો લકડી નાહીં મીલી ?
આન વાયુ જળ ઉડ ગયા તનસે, માયાબી મીટ મહ,
મમ દુનીયામે વોહી નર ભુલા, જીસને કાયા અપની કહી.

પૃથ્વી પુત્ર.

—રાગ-કલ્યાણી.—

એક કહે છે કૃષ્ણ કર્તા, અકર્તા સાક્ષાત છે;
તો આન દધને સાંભળો. આ અમયખીની વાત છે.
ખાંડવને બાલ્યું અભ્યુને લંકા હતી સોના તણી.
હનુમાનજીને પૂછડે, ત્યાં આદ્યો ઉત્પાત છે.
બાળ્યો નકામો કામને, બેભાનમાં શ્રી શંકરે;
દારિદ્ર જમનું બાળવા ના કોઈની તાકાત છે.
આ કાલસાનો ભેદ એ, દારિદ્ર બાળો દેશનું;
જો કૃષ્ણથી એ ના બળ્યું, તો અમયખીની વાત છે.
અહરપતિ સમ વિદતામાં, વિપ્ર આ સાક્ષાત છે,
ઉલટા તણું સુલટું ક્યું, એ અમયખીની વાત છે.

નંદ—બત્રીસી. —શેત્રંજી—

અંગાજળ નિરમળ સમુ. શુદ્ધ પવિત્ર સાર,
તેવું કુળ જો માહરં (તો) ૫૩ પાસા પાપ્યાર.
હંસ ગયો સરોવર તીરે દીર્ઘ અમૃત સાર;
મીઠા પીણ પાછો ફર્યો, (તો) ૫૩ પાસા પાપ્યાર.

સંત્ય ચુકે ને સાધવી, ધસ ત ઝીલે બાર,
 તે ચુલુ હોયે ને મુજ મહી. (તો) પડ પાસા પાપ્યાર.
 નાગ મુખે અમૃત ઝરણ ચોર કને ભાંકર.
 કામી પાસ રહે કામની (તો) પડ પાસા પાપ્યાર.
 મીઠો આમો સર્વદા, ઉત્તમ ફળ દેનાર.
 સત્ય અસત્ય કરે નહિ, (તો) પડ પાસા પાપ્યાર.
 વિગળ કમળ વિદોષીને, ભામર ગયો તે ઠાર,
 દીડું પણ આડ્યો નહી (તો) પડ પાસા પાપ્યાર.
 અહલ્યા સીતા દ્રૌપદી સતી ખરી નીરવાર,
 તેવું ચિત્ત ને માહરં (તો) પડ પાસા પાપ્યાર.
 ભૂખ્યા આમળ ને ધરે, ઉત્તમ ભોજન સાર,
 ખાંધા વિષુ ઉઠે નહિ (તો) પડ પાસા પાપ્યાર.

આનંદભહરી

—□—

પાધરે પંથે જા ચુખાની ! પાધરે પંથે જા.
 સુંદરી સામા જોઇ જાદુગરી આંખના ન કરે ધા;
 રસિયાશુ ! આવી નાજુક વયમાં આવળા લક્ષણ આ.
 હુઠીલા ! પાધરે પંથે જા, રસિલા ! પાધરે પંથે જા;
 વાત કરે જરા છાતીએ ચાંપું, કે સુખન આપું હા.
 હંત હંમે એવા અધરામૂતની, સારૂં ધસીને ના,
 છોમાળા ! પાધરે પંથે જા, છબીલા ! પાધરે પંથે જા.
 રાજતિકલ.

—□—

જની મુંબઝની શેઠશ્રી, હું મોટરમાં ફરું,
 હું પહેરે ને આ ખાલી, તો હું ધ્રુવ કરું,
 બનું પાટણની પટલશ્રી, રે હું મેજા કરું—જાલી.

[૧૩]

માણી મોડીઓ મંગલ, વાડી બંગલા અપાઈ,
 માણી તો પહેરાઈ, તને મંગલરી.
 સાડી ફેસનેવલ લાવો, મ્હાર મનડું મનાઓ—
 માણી એરોપ્લેન મંગાઓ, આપી વરદી
 હો અહર સરસરસર હરસર નખરે હું તેમાં ફરે—બની.
 મ્હોરો હોસે હોસે ખાદી, પ્યારી એમં છે અપાદી,
 મ્હો આનદી ને જમ ત્હારી શરદી,
 પુરો મ્હાર અભિલાષ, મ્હો મ્હારી હરમાલ
 મ્હાર દીલડું બનાવી દીધું દરદી—બની.
 હે-મા-માં ચરસરસર અરસરસર ચાયરે, હું કેમ કરે—બની.

મહા-વેતા કાઠબરી

—:□:—

આલીજોળે મનાતી ભોળી મેન્દા, ભોળવસે તુજને પોપટજી મીડું મીડું મોલી,
 આલી જોળે દેતી તું અંતરે ખેલી.....ભોળવશે
 સાખી { પ્રેમે પોપટ છાઝ દીલની દીલ મહી સમાવશે;
 રસ રસની રસરેલ જ્યાં રસ રમ મહી વ્યાખી નશે,
 જમ મારી મેન્દા મનશે, પણ ખોષ પાયે લખશે—

કુંકલીક

—:□:—

હમણા તો નથી નવરાસ ચુરરાજ, અમો ધડપણમાં ગાવીક આશુ,
 ચરણ પંખીની વાતો કરો છો મોટી, ત્યારે હમણાં છું પેરની લખેટી;
 વાત ચાલ છે ઉલટની તે ખેટી, કેમ સ્થામલાલ સમયુ...યાર...યડ.
 હજુ બાંધલ છે મારે કંક્ર માળા, હજુ ચાલુ છે હમ વીર-મીલવાયા
 ચર તાળે કરી કુંકલા દીવાળા-કેમ સ્થામલાલ...સમયુ...યાર-ય.
 ત્યારે માલસે નહીં કયા હમરી, ત્યારે સાંભળીશું કયા અ તમારી,
 મો નહીં નહિ તે રહેલે અહમરી-કેમ સ્થામલાલ...સમયુ-યાર.

મીનળ સુંબહ

—:□:—

હું છું કન્યા કુંવારી અને પરણ્યાના કોડ ! બહેન પરણ્યાના કોડ—
મને મળશે મન ગમતા રે રસીલાની બેડ;

પછી-સર્વે કોઈકેહુશે સુંદરી ! લાજ કાઢું લટકેથી હું વળી !
—હજી નાની છું બાઈ, શાને કરતી માથાફાડ, બાઈ કરતી માથાફાડ !
હું છું નાની એવા વર લાવું,—જેમાં નવ કાંઈ ખોડ !—હું છું.

રનેહલતા

—:□:—

હે નોકરી દુઃખતું મૂળ શૂળ સૌને મોટી હાથ હાથે,
.....શૂળ સૌને મોટી (૨) છે.

સારો દિવસ સેવા બળવી. પોઢવું આખર થાકી.

* રાત વિતી ન માલમ પડે કે ઝટ નોકરી ભગી.—શૂળ.

આમ દોડાવે નેમ દોડાવે કરાવે સર્વે વેઠ,

ધીક્ર જગતમાં જીવતર તેતું (૨) ભરે આસરે પેટ.—શૂળ.

પંડીત જ્ઞાની ધ્યાની સર્વે લખી ગયા વિચારી,

ગુલામગીરી છે નફ્ટ નોકરી (૨) નહીં કરવી તે સારી—શૂળ.

સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ)

સામાટે શ્રમ કરે, સતિતુજ પતિમકિત સાચી (૨) હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—મુજન કેરા સાથમાં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર ભાવે મુણ્ણે હવે, આ દીન વનીતાની વાત.

ધર્મ જે વેદ પુરાણે ભણીયો, મુખ્ય ધર્મ શ્રદ્ધસ્થાશ્રમ ગણીયો,

કૃપાનાથમમ, પ્રાણનાથશું રહી વતી રાચી (૨) વળું મહારાજ કયમ પાછી (૨)

યમ—સુણી વિવેક ભરી શ્રદ્ધ વાણી, યથો પ્રસન્ન અતિ મન સાણી,

સત્યવાનના જીવિત વિનાં, કાંઈ-ઈચ્છીત વર ચાચી, (૨) હવે,

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારાં અંધ સાસુ સુસ્વર કેખતાં આવડે)

[૧૫]

યમ-તથાસ્તુ! ભાગ્યવતીતું અતિદુરભાવી, ચાયકોથી મિથ્યા નવ ભાવી-શાં
 સાવિત્રી-પતિ સમીપ શ્રમ નહીં જરી. જ્યાં જાએ મમ નાથ,
 તપવૃત્ત આપકૃપા વડે ત્યાં આવું તમ સાથ, સંગત સજ્જન તણી નથી સેધી
 મૈત્રી સંતપુરુષની મોંઘી, કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું
 યમ-અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,
 સત્યવાનના જીવીત વીના, કાંઈ-ઈચ્છીત વર યાચી-હવે.
 સાવિત્રી-મહારાજ (મારા બુદ્ધિશાળી સમરાજને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય)
 યમ-તથાસ્તુ! કિંતુ વર બે આપ્યાં ભાવે હજી પ્રેમદા પુરૂષ આવે-શાં
 સાવિત્રી-સુપાત્ર જન કરતાં કદી, સુપાત્રોનું સનમાન,
 સાધુ, તો દુસ્સન તણું, પણ સાધે કલ્યાણ.
 કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.
 યમ-શિતળ વચન સુધાસમ તારા, તૃષા તૃષાતુરની હરનારાં,
 સત્યવાનના જીવીત વિના, કાંઈ-ઈચ્છીત વર યાચી-હવે.
 સાવિત્રી-મહારાજ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધી કરનાર મારે
 સૌ ભાઈ થાય.)

યમ-તથાસ્તુ. સાસરીયાનું માન વધાર્યું, પીયરતણું પણ કાળ સુધાર્યું-શા.
 સાવિત્રી-પર દુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ,
 ભરસો ભારે સંતનો, કરવાનું શુભ કામ.

સ્વજન માંહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુછું સૌ આવે,
 કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.
 યમ-મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યા, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં.
 સત્યવાનનાં જીવીત વીનાં, કાંઈ-ઈચ્છીત વર યાચી. (૨) હવે.
 સાવિત્રી-મહારાજ! મને મારા સ્વામીથી ઔરસ સૌ, પુત્ર થાય.

[૧૬]

ચમ-તરુનેતુ! ધરે ના આણું અભિ, વર લેખી, તણ પુકે કરે
 ન અહીં યોગી-ચા
 સમિતી-સ્વયં જાણે સાધુને, જે સુકે નર લેખર
 સમિતી સુત ભવિષ્યની, ગતિ તણું આપાર
 સજ્જન કરે ન આસક આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કલમી
 કુમનાય મમ પ્રાણનાય સું રહી વૃત્તી રાખી. (૨) વળું
 સમ-અમુલ્ય તારું વચન વિચારી, વાંધે તુજમ ભક્તિ ચારી
 ભગવલી હેલ્યું હતામ અનુપમ, ધૃત્યહીત વર યાચી. (૨) કરે
 સમિતી-પુલ તણું સુજને લીધું, પ્રભુ આપે વરદાન,
 અહીત દાન દમ ભવલને, સત્ય કરે ભગવાન.....

સમાપ્ત.

વાંચવાલાયક વખણાયલી પુકો

સુરતીલાલ—લાલમલાલ ને તાલમતાલ સુરતી સહેલાણી
 સરોડીયા શેડીયાની અળખ લીલાથી ભરપુર
 મોટી વાર્તા. ૧૬ સુંદર ચીત્રો પાકું સોનેરી પુઠું ૩૦૦ ઉપર પાના
 છતાં કીમત રૂ. ૧-૮-૦

લલનાની લીલા—મી ચરીત્રની અળખ લીલાથી ભેદમ-
 ભરપૂરી ભરપુર વાર્તા એક વખે વાંચે
 સંચો પચરંગી દેખાવાળું સુંદર પુઠું છતાં કીમત બાર આના.
 મળવાનું ઠેકાણું—

શા. મુનીલાલ મમનલાલ પુસ્તકેશ

સચ્ચીતળાવ—મુરુસ

હમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલી લોકપ્રિય ગુણ:

સંગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ. ભા. ૧ થી ૮	૧-૦-૦
(૧૬ ચીત્રો સાથે પચરંગી પુઠું.)	
ચતુર સુંદર ગરબાવળી (ફેન્સી પચરંગી પુઠું)	૦-૧-૦
લલનાની લીલા અથવા રમણી રહસ્ય. (પચરંગી પુઠું)	૦-૧-૦
અક્ષત પડીકું. ભાગ ૧-૨ સાથે પચરંગી પુઠું	૦-૧-૦
અક્ષત પડીકું અથવા ખુબીનો ખજનો.	૦-૧-૦
મહાકાલી મેહિની અથવા કુલ્ય અસરી.	૦-૧-૦
મધુરી મેના અથવા મીઠું જુલજુલ.	૦-૧-૦
સુરતની સુંદરી અથવા કળીયુગની કોયલ.	૦-૧-૦
સંગીત ભજનાવળી.	૦-૧-૦
ગવહર મહેફીલ યાની પરસ્તાને ગૌહર. (પચરંગી પુઠું)	૦-૧-૦
મામુકે-મેફીલ યાને ખાગે જુલશન	૦-૧-૦
(બાર ચીત્રો સાથે ગરબ કમ્પાલી)	
ગઝલે હિન્દ ભા. ૧-૨ સાથે (પચરંગી પુઠું.)	૦-૧-૦
ગઝલે હિન્દ.	૦-૧-૦
મામુકે સુરત ઉર્દૂ ગઝલે જુલજુલ	૦-૧-૦
ખાગે જુલશન ઉર્દૂ માલીનકી બેટી.	૦-૧-૦
પરસ્તાને મહેફીલ યાને ગઝલે દીલ આરામ.	૦-૧-૦
હસીનોકા મુજરા યાને ફુલોંકા ગજરા—	૦-૧-૦
ગઝલે ગૌહર યાને મેફીલે બેહર.	૦-૧-૦
મનહર કાઠ્યમાળા અથવા સંગીત દુદયની ધ્વની.	૦-૧-૦
વીગરે ! સુંદર રંગરંગી શાહીથી છાપેલાં ઉઘીને આંખે વળગે તેવા ફેન્સી પુઠાવાળી ઉપક્રી બુકો જરૂર ખરીદો. એ સીવાય ખીજા કોઈ પણ ખતનાં પુસ્તકો માટે પુછો. વેપારીઓએ એકવાર હમારાં તરફથી પ્રગટ થયેલા માલની અનુભવશ લઈ લાલ ઉઠાવેલો. બિહદ સસ્તા ભાવે વેચી યાને બહોળો લાભ. એકવાર જરૂર મંગાવી ખાતરી કરો.	

લખો:-શા. યુનીલાલ મગનલાલ જુકસેલર

રાણીતલાવ-સુરત.

સુરત બરાનપુરી લાગળ ઉપર આવેલા શ્રી “અનાવીલ બહુ” શ્રી મિત્રો
ગોવિંદજી હાજીભાઈ નાયકે કાપ્યું.

